

Börtönújság

CXX. (120.) évfolyam

Alapítva: 1898

2017. AUGUSZTUS

Zarándoklat

„Bevittem a Bibliát a fegyelmibe, azóta megváltozott az életem”

Tizenöt börtön közel 80 fogvatartottja vett részt június 22-én Mátraverebély-Szentkúton a második Országos Fogvatartotti Zarándoklaton. Ott jártunk mi is.

Pásztót, Mátraszőlőst, egy rabomobilt és a tari buddhista templomot is elhagyjuk. Követjük a Zagyvát és a 21-es főutat, egészen Mátraverebélyig, ahol a település után visszafordulunk a dombnak felfelé. Innen még 2 kilométer. A zöld ezernyi árnyalatában pompázik a táj, a Mátra és a Cserhát között található Zagyva-völgy gyönyörű, aki látta nem könnyen felejtí a látványt. Félúton elhagyjuk a kányástelepi buszmegálló is. Innen már egyenesen víz az utunk. A völgy bejáratánál még rendőrökkel és bévésekkel is találkozunk. Köszönünk, köszönnek és egy rövid beszélgetés után mehetünk tovább. A parkolóban már sorakoznak a rabomobilok.

– Érezétek jól magatokat, találjatok békére a mai nap, és az itt látottakat és hallottakat vigyétek vissza magatokkal a társaiktoknak is – ezzel a jó tanáccsal, egy zarándoksállal és egy-egy kulccsal látja el a Tornádókról leszállókat *Hajdú Miklós*, a Sátoraljaúj helyi Fegyház és Börtön börtönlelkésze, a zarándoklat főszervezője. A sál a nyakba kerül, a kulcsokba pedig a messze földön híres szentkúti víz hamarosan. Ez már a második Országos Fogvatartotti Zarándoklat. Miután mindenki megérkezett lázas készülődés, igazítás a sálon, a kulcsleellenőrzése, majd irány az árnyék és a mosdók. A csoportok fegyelmezett sorban

várják a jelet, hogy indulhassanak, már hosszú ideje készültek erre a napra. Volt olyan, aki hajnali 3-kor kelt és 5 órát utazott, hogy itt lehessen. 12 óra előtt nem sokkal végre indulunk a templomba, ahol az ódon falak lassan megtelnek a fogvatartottakkal, a börtönlelkészekkel és a reintegrációs tisztekkel. Pontban a déli harangszót követően kezdődik a szentmise.

– Itt vagyunk egy sok évszázada megimádkozott szent helyen, egy olyan helyen, ahol a megannyi fohásznak köszönhetően az ég és a föld összetalálkozik egymással, ahogyan vágyaink is összetalálkoznak imáinkkal: fohászkodjunk hát családtagjainkért, barátainkért, és mindenkiért, akik helyett itt lehetünk most – kezdi *Bíró László* püspök, katonai ordinárius, a nap lelki vezetője. Ezt követően a püspök atya Pál megtéréséről beszél és példaképpen elmeséli a páli fordulás hihetetlen történetét. Annak az embernek a históriáját állítja tehát okulásul a fogvatartottak elé, aki a damaszkuszi úton Saulusból, az egyik legnagyobb

keresztényüldözőből a pogányok keresztény tértőjévé, Pál apostollá vált. Erénye, hogy képes volt megváltoztatni egész addigi életét, és bűnbánattal Jézushoz fordulni. A keresztényen életről és a hit erejéről is beszél, és arra kéri a zarándoklatra érkezőket, hogy hagyják, hogy megérintse szívüket a szent hely, és ezáltal – akárcsak Saulus – forduljanak Jézushoz, fogadják be szeretetét. A gyarmati fogvatartottak által készített ebéd elfogyasztását követően elindulunk megismerni a kegyhelyet, és érdeklődve hallgatjuk annak történetét, eredetét. *Rudolf* két előadás között, a Mária-szobor tövében beszélgetünk. A fiatal fogvatartott kábítószerezéssel bukott be. Inkább csak terjesztette, nem pedig fogyasztotta a szert. Most a váci elítéltek drogprevenációs előadásának alapembere. Persze már nem sokáig, hamarosan szabadul.

– Bár egyházi középiskolába jártam, mégsem vagyok mélyen vallásos, itt és most mégis remekül érzem magam. Egy olyan helyen vagyunk, ami nem csak szép, de nyugalmat és békét is áraszt magából, az ittlét pedig igazi közösségi

élményt nyújt. Szép és megható volt a szentmise, mindannyian nagyon örülünk annak, hogy itt lehetünk. Ha minden jól alakul, akkor hamarosan szabad emberként is visszatérek.

A csodálatos gyógyuláson átesett juhászfiút ábrázoló kút tövében pedig *Nórával* beszélgetünk. Ő már többször járt itt, tavaly még a kórusban is énekelt.

– Megrendítő számomra ez az élmény, hiszen még a börtön előtt a családommal is részt vettem egy itteni zárándoklaton.

Csodának élem meg ezt az egészet, a kegyhely újra és újra elvarázsol.

Rendkívüli élményben van részünk, érzem, hogy szellemileg és lelkileg is feltöltődök – mondja a Kalocsai Fegyház és Börtön elíteltje, aki már siet is tovább, mert nem akar lemaradni a lourdes-i barlangból átalakított szabadtéri kápolna bemutatásáról és a Misztrál zenekar koncertjéről sem.

A szentképekkel szegélyezett és színes ólomüvegekkel tarkított főhajóban néma csend van, nem sokkal ezelőtt ért véget a koncert. A kintől beszűrődő fény a Szent Erzsébetet ábrázoló üvegen keresztül zöldre festi a padlót. Az egyik nő vesz egy mély lélegzetet, és imára kulcsolja a kezét. Talán a szüleiért, vagy a gyermekéért imádkozik. A hátsó sorban egy férfi a könnyeivel küzd, fogvatartott társa halkán vigasztalja. A sor szélén egy erős testalkatú, sötét hajú férfi pedig az aranszínű zárándoksálának a szélét morzsolgatja. Karján megfakult tetoválás, kezében a Szent László-évről szóló kis füzetecske. Mindenki elcsöndesedett és mindenki befelé figyel. Még a fülekben zengnek Bíró püspök úr szavai a bűnről és a megbocsájtásról, majd felemelkedik egy férfi, és szót kér. Határozott léptekkel kimegy a mikrofonhoz és beszélni kezd.

– A börtönben igazi rosszfiú voltam korábban, emiatt rendszeres látogatója voltam a fegyelmi zárkának is. Aztán egyszer a Bibliát is bevittem a fegyelmibe. Azóta megváltozott az életem – kezd.

A kopasz, magas és erős férfi nyugodt, az izgalom, vagy az idegesség legkisebb

„Tudtam azt, hogy bűnös vagyok, de nem mertem beismerni magamnak. Aztán amikor a lelkész úr mélyebben is megismertette velem Isten ígését, egyértelművé vált számomra, hogy erre vártam.”

jele sem látszik rajta. Tudja, hogy jó helyen van, ráadásul ő sem először jár itt, tavaly is részt vett a zárándoklaton. Összenéz a társakkal, vesz egy nagy levegőt és csak utána folytatja.

A szenvedés és a hit szerepéről beszél. Elmondja, hogy a zárkában ülte rájött, hogy eddig üresek voltak a napjai, nem találta a helyét. Megértette, hogy változni kell, így elkezdett járni a börtönlelkész istentiszteleteire.

– Tudtam azt, hogy bűnös vagyok, de nem mertem beismerni magamnak. Aztán amikor a lelkész úr mélyebben is megismertette velem Isten ígését, egyértelművé vált számomra, hogy erre vártam. Már 23 éve vagyok bent, és hamarosan szabadulok. Ilyen hosszú idő elteltével sajnos már kevesebben várnak odahaza, a szüleim már elmentek.

Nyel egy nagyot és utána folytatja.

– Azt kívánom nektek, hogy áldjon meg benneteket az Isten, legyetek megbocsájtók, ismerjétek be bűneiteket, viseltesetek úgy, hogy minél hamarabb szabadulhassatok és térjete vissza a szereteteitekhez! – Ámen, úgy legyen

– hangzik fel a padosorokból. Majd még

négy-öt további tanúságtétel következik.

A változni akarás mindegyik beszéd visszatérő gondolata.

A büntetés-végrehajtási szervezet egyik kiemelt feladata, hogy az elítélteket támogassa a reintegrációban, segítse őket abban, hogy szabadulásukat követően gond nélkül illeszkedhessenek vissza közénk. Ennek megvalósításához természetesen a vallás is hozzájárul. A zárándoklatok résztvevői úgy tartják, hogy egy ilyen út célja sosem a megérkezés, hanem maga a vándorlás. A változó világban mi, szabad emberek is folyton vándorlunk, helyek, érzések és gondolatok között, miközben megoldásokat, bizonyosságokat és válaszokat keresünk. Ma is voltak olyanok, akik talán csak azért jöttek Szentkútra, hogy kiszakadjanak a mindennapok monotóniájából, de az is nyilvánvaló, hogy sokan Isten közelségét keresték, önmaguk és a világban elfoglalt helyük megértésére, megtalálására törekedtek. Egy biztos: az út nem volt hiábavaló, hiszen az itt kapott élmények hatására mindannyian feltöltődhettek, építhettek, megerősödhetnek.

Kellner Gergely

A Büntetés-végrehajtás Országos Parancsnokságának lapja

Kiadja a Büntetés-végrehajtás Országos Parancsnoksága, 1054 Budapest, Steindl Imre u. 8

Felelős kiadó: **Dr. Tóth Tamás** bv. vezérőrnagy, országos parancsnok. Főszerkesztő: **Makula György** bv. alezredes.

Főszerkesztő-helyettes: **Kellner Gergely** bv. százados. Felelős szerkesztő: **Mészáros Zita**, Fotó: **BvOP Kommunikációs Főosztály**.

A szerkesztőség elérhetőségei: **BVOP Kommunikációs Főosztály**.

Cím: 1054 Budapest, Steindl Imre u. 8., Telefon: **+36/1/301-8424, -25**, E-mail: **sajto@bv.gov.hu**,

Nyomdai előkészítés: **GleenArt Grafika Bt.** Nyomda: **Duna-Mix Kft.** 2600 Vác, Barabás M. u. 1.

Újból a REX állatmenhelyen

A tavaly decemberi jóvátételi program folytatásaként ismét a REX menhelyén segítettek a Budapesti Fegyház és Börtön fogvatartottjai.

Az újpesti Állatszigeten öt elítélt vállalt területrendezési és takarítási munkát, de az állatok etetésében is segédkeztek. Sőt, a fogvatartottak még ajándékot is vittek: két, rabtársuk által készített képpel érkeztek, amelyeket jótékonyági árverésre ajánlottak fel. A menhely vezetése az állatok jóllétére fordítja majd az aukció bevételét.

Állampuszta

A bv. intézetből tizennégy fogvatartott segített a dunapataji önkormányzatnak jóvátétel keretében, ez alkalommal az önkormányzat tulajdonában lévő szelidi üdülő karbantartási munkáit végezték el. Az önkéntes munkára főként a festőtanfolyamra járó elítéltek jelentkeztek, így a „vezeklés” mellett gyakorolhatták leendő szakmájukat is.

Szakmai tudásukat kamatoztatták

A sátorlajújhelyi bv. intézet négy fogvatartottja nemrég megszerzett festőszakképesítését kamatoztathatta a lakosság javára, amikor a városban folyó Fehér-patak hídjának korlátját festették le jóvátételi munka keretében.

Ajándék a kismamáknak

Kisbáruhákat, sapkákat, takarókat és horgolt játékpólipokat adományozott a Pálhalmi Országos Büntetés-végrehajtási Intézet a Szent Pantaleon Kórháznak. Az ünnepélyes átadón az ajándékokat készítő fogvatartott is jelen volt. Ignáth Ildikó, a mélykúti alegség egyik fogvatartottja volt az, aki horgolótűt fogott és saját tervek alapján babaruhákat és takarókat készített a Szent Pantaleon Kórház Szülészeti Osztálya számára. Ildikó elmondta: az osztályvezetőnő ötlete volt, hogy készítsen kisruhákat a kórháznak, amelyhez az intézettől minden eszközt megkapott. „Körülbelül két nap alatt lehet elkészíteni egy ilyen szettet, amiben egy babaruha, kissapka és takaró található. Sok ötletem van még, például harangokat és angyalkákat horgoltam tavaly karácsonyra. Az idei ajándékokhoz már hozzá is láttam, hogy jusson mindenkinek, és ne az utolsó percben kelljen nekiállni” – tette hozzá.

A zene hangjaira

Kaposvárról három elítélt vállalt önkéntes munkát a Kaposvári Liszt Ferenc Zeneiskola Alapfokú Művészeti Iskolában: a fogvatartottak ezúttal a tereprendezésben vettek részt az iskola udvarán.

Pécs

A Baranya megyei intézet öt elítélte a pécsi, Káptalan utcai Szabadtéri Színpad területét tette rendbe: takarítottak és parkosítottak. Az intézet a Gerillart Kulturális Közhasznú Egyesülettel működik együtt, korábban már segítettek a Kálvária domb és az Északi várfalsétány másfél hektáros területének rendbetételében is.

A gyógyuló gyermekekért

A Tököli Országos Büntetés-végrehajtási Intézet fogvatartottjai nemes és mindenkit megindító célt tűztek ki maguk elé: tíz nagykorú fogvatartott a Heim Pál Gyermekkórház Madarász utcai részlegének udvarát tette rendbe, takarítással és parkrendezéssel segítették a kórházat, hogy a gyermekek kellemesebb környezetben gyógyuljanak.

Alapos munkát végeztek a Szent Imre Kórházban

A Szent Imre Egyetemi Oktatókórházzal a Fővárosi Büntetés-végrehajtási Intézet a tavalyi évben vette fel a kapcsolatot. A sikeres együttműködésnek köszönhetően azóta több ütemben végeztek felújítási és karbantartási munkálatokat a fogvatartottak a kórház különböző osztályain, amelyhez festéket és egyéb javítóanyagokat a kórház, viszont minden szükséges eszközt, szerszámot és munkaerőt az intézet biztosított. Az elmúlt hetekben az intézmény Geriátriai és Gerontopszichiátriai Rehabilitációs Osztálya újult meg. A fogvatartottak elmondása szerint a jóvátételi festésben való részvétel segít nekik abban, hogy leróják tartozásukat a társadalom felé, hiszen korábbi személyes tapasztalatok alapján tudják: minden lehetséges segítségre szükség van a rászoruló betegek számára.

A fogvatartottak saját kezdeményezésére, az osztályon elhelyezett idős, demenciával küzdő betegek segítése érdekében színesre festették a kórtermek ajtóit, elősegítve a rászorulóknak saját kórtermük beazonosítását.

„Pörögtek a napok a felújítás során, mert hasznosan töltöttük az időt” – említette a jóvátételi programban önkéntesen részt vevő fogvatartott. Németh Piroska, a Szent Imre Kórház ápolási igazgatója pedig elmondta, hogy a közös munka nagyon jó tapasztalatokkal zárult, ezért bízik benne, hogy a Fővárosi Bv. Intézettel tovább folytatódik az együttműködés.

A holtak tisztelete

A Bács-Kiskun Megyei Büntetés-végrehajtási Intézet negyvennyolc elítélte végzett jóvátételi munkát a református temetőben. A munka végeztével a temető rendezését önként vállaló fogvatartottak *Zombory Istvántól*, a Kecskeméti Református Egyház presbiterétől kaptak tájékoztatást a temető történetéről, valamint egy-egy családi sírboltban nyugvó, neves kecskeméti családról.

A veszprémi Szél utcai izraelita temetőben hat elítél dolgozott hat napon át. *Dr. Wittmann Zsuzsa*, a veszprémi izraelita hitközség elnöke megalapozottan köszönte meg a munkát és megajándékozta az intézetet a temető és a veszprémi zsidóság történetét bemutató könyvvel és DVD-vel. Az ajándékok mostantól az intézet könyvtárát gazdagítják.

Zalaegerszegeen a holokauszt 73. évfordulójára készülvén a Göcseji úti temetőben végzett fontos munkát hat fogvatartott, így a megemlékezés napján a temető újra szép, rendezett arcát mutatta az emlékező közönségnek.

A reintegráció hírei

TANÉVZÁRÓK

Legutóbbi számunkban az érettségi és szakmai vizsgák izgalmairól és sikereiről írtunk. Azóta a bv. intézetek megtartották a tanévzárókat is. Az eredményes vizsga és a bizonyítvány pedig jó útlel a szabadulás utáni időszakra.

PÉCS

Pécsen a kilencedikesek búcsúztak...

ha nem is az intézettől, de az iskolapadtól és a tanároktól. Tizenhatan kapták meg a bizonyítványt, mint a József Nádor Gimnázium és Szakképző diákjai. Az osztály 3,26 százalékos átlaga pedig egy kinti gimnáziumban is megállná a helyét.

A Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Büntetés-végrehajtási Intézet

székhelyén huszonkét büntetését töltő fogvatartott kezdte meg felzárkóztató általános iskolai tanulmányait. Az évfázaron tíz fogvatartott vehette át év végi bizonyítványát. Társaik az év során más intézetben fejezték be tanulmányaikat, illetve letöltötték büntetésüket. A végzetek közül ketten egész évben mutatott szorgalmukért tárgyjutalomban

MISKOLC

GYŰJTŐ / FŐVÁROS

Az iskolapadban értékesé válik az idő – tartják a Gyűjtőben

A mottót sokan vették komolyan: az intézet száznegyvenöt elítélte vette át év végi bizonyítványát, és a Gyűjtőben megszerzett OKJ-s képzésnek újabb tizenhét fogvatartott örülhetett. A munkaerőpiacon kelendő festő-, kőműves- és burkolószakmákat sajátították el a két éves képzésen.

A Fővárosi Büntetés-végrehajtási Intézet

a Gyorskocsi utcai objektumában tartotta meg a ballagást és az évfázót, ahol a dunaujvárosi székhelyű Kálvin János Református Gimnázium, Általános Iskola és Szakiskola igazgatója adta át a bizonyítványokat a tizenhat ballagó, valamint a huszonnyolc, 9. osztályt sikeresen elvégző női fogvatartott részére.

Márinosztrán az alapképzésekben százharman, a szakképzésekben negyvennégyen végezték el eredményesen a tanévet.

MÁRIANOSZTRA

SÁTORALJAÚJHELY

Sikeres OKJ vizsgák

Sátoraljaújhelyen negyvenkét bizonyítványt osztottak ki, emellett tizennégyen tettek sikeres vizsgát az OKJ festő, mázólo és tapétázó szakképzés keretein belül.

Két szökés, két gyors elfogás

SZOMBATHELY/ÁLLAMPUSZTA

A júliusi forráság két fogvatartottat is arra készítetett, hogy megpróbáljanak angolosan távozni az őket fogva tartó bv. intézetekből. A szombathelyi, illetve az állampusztai börtön elítélte is külső munkaterületen végzett munkát, amikor engedély nélkül távoztak a munkáltatás helyszínéről. Mindkét büntetés-végrehajtási intézet – a rendőrség bevonásával – azonnal megkezdte keresésüket és mindkét fogvatartottat egy napon belül el is fogták. Mindkettőjük ellen fogolyszökés miatt indult eljárás. Az állampusztai fogvatartott ügyében, aki 60 napos elzárását töltötte az intézetben a bíróság első fokon egy év szabadságvesztést és 2 év közügyektől eltiltást határozott, valamint a felfüggesztett szabadságvesztés visszavonását. A szombathelyi elítélte – nem jogerősen – 2 év és 6 hónap börtön vár pluszban. Lesz tehát idő arra, hogy elgondolkozzanak azon, hogy megérte-e hirtelen felindulásból megszökni. A statisztika beszédes: a szökött fogvatartottakat néhány napon belül minden esetben elfogják, és a szökés miatt kiszabott idővel fogvatartásuk jelentősen meg is hosszabbodik.

PÁLHALMA

Játékos évzáró Pálhalmán

A hagyományoknak megfelelően műveltségi vetélkedővel zárták az évet a Pálhalmi Országos Büntetés-végrehajtási Intézetben. A Pannon Oktatási Központ és Gimnázium tanárai színvonalas és szórakoztató játékkal várták osztályaikat, és – ismétlés a tudás anyja – a kérdéseket az éves tananyagból állították össze.

A nyíregyházi börtönben hét fogvatartott vehette át az új, szintén festő, mázó és tapétázó szaktudását igazoló bizonyítványt.

NYÍREGYHÁZA

SZOMBATHELY

Szombathelyen első alkalommal osztottak ki érettségi bizonyítványokat

A tanév elején száznegyvenkét fogvatartott kezdte meg a klasszikusnak számító oktatási formában alap- és első alkalommal középfokú felnőttképzés keretén belül tanulmányait. Az év végére kilencvenhatan teljesítették a vizsgákat, közülük öten sikeres érettségi vizsgát tettek.

A Váci Fegyház és Börtönben

VÁC

a Pannon Oktatási Központ szakembereinek segítségével a szeptemberben beiskolázott fogvatartottak több mint fele, negyvenöt fő vehetett részt a júniusi évzárón. Itt szobafestő-mázoló és kőműves-hidegburkoló képzésen vehetnek részt azok a fogvatartottak, akik általános iskolai tanulmányaikat követően szakmát szeretnének tanulni. A nagy érdeklődésre számot tartó szakmaképzések gyakorlati óráin a fogvatartottak az intézet felújítási munkálataiban is aktívan részt vesznek, így a Váci Fegyház és Börtön szinte teljes egészében fogvatartotti munkának köszönhetően újul meg.

ZALAEGERSZEGEN

a Szakképző Centrummal kötött együttműködési megállapodás keretén belül indult kis- és nagyvállalkozói tanfolyam záróvizsgái kezdődtek meg, kilencen vizsgáztak sikeresen informatikából, német nyelvből és vállalkozási ismeretekből.

Pálhalma

RAJZKIÁLLÍTÁS

A Pálhalmi Országos Bv. Intézet sándorházi objektumában régóta sikeresen működik a rajzsakkör, melynek tagjai színvonalas kiállítással zárták a tanévet. Ez az év új perspektívákat is hozott: *Fehériné Hamucska Andrea* irányításával az volt a cél, hogy a képi komponálási készséget fejlesztve a valóságú ábrázolásra és az elvont képi gondolkodásra neveljék a fogvatartottakat. A kezdeményezést siker koronázta, az alkotói sikerélményeket hozó sakkör híre gyorsan elterjedt, így a tavalyi létszám megduplázódott.

Elítéltek újítják fel a kiszolgálóhelyiségeket Szegeden

Az idén tavasszal kezdődtek az átmeneti részleg kiszolgálóhelyiségeinek felújítási munkái a házi műhely kivitelezésében, a Szegedi Fegyház és Börtön kulcsformájú épületrészében. Márciusban az elítéltek konyhájának renoválása kezdődött meg, ekkor kicserélték a bútorokat, kicsempézték a falat és a padozatra is új járólappal került. Az átadás után a fogvatartottak szinte azonnal birtokukba vették, ahol maguk készítik az ételeket. Május elejétől a mellékhelyiség átalakítási munkálataiba fogott bele a házi műhely irányításával három fogvatartott, és a nyár elején birtokba is vették az új mellékhelyiségeket. A munkák összesen a tusolók felújításával folytatódnak. Az átmeneti részlegben azok az elítéltek töltik napjaikat, akiknek két évnél rövidebb idő van hátra büntetésükből. Életfeltételeiket a börtön igyekszik a civil élethez hasonlóra alakítani: főzhetnek, saját magukra mosnak, csoportos vagy egyéni kimaradáson többször elhagyhatják az intézetet. Az átmeneti részlegben negyvenhat elítélt tölti mindennapjait, napközben jelentős részük vagy külső vagy benti munkahelyen dolgozik, néhányan a börtön iskolájában tanulnak.

Novellapályázat

A Budapesti Fegyház és Börtön márciusban hirdette meg a novellapályázatot, amelyre huszonnégy pályamű érkezett. A nyertes írást olvashatják.

Horváth Ferenc Mátyás: Reflektorfény

A fiatal őz megriadva pillantott az úttesten felé közeledő vakító fénysugárra. A félelem kocsonyává változtatta mind a négy lábát, és oly erősen szögezte a földhöz, hogy akkor sem tudott volna megmozdulni, ha egyáltalán próbálkozik. Ám a hirtelen rátörő pánik minden gondolatot kiszorított az agyából, még a hosszú, éles kürtszót sem hallotta, aminek kíséretében végzete száguldott felé négy keréken... Ugyanezen nap reggelén egy magas, kissé már kopaszodó fekete hajú, kék farmerbe, kockás ingbe és barna bőrdzsekibe öltözött férfi lépett be lábán sárgásbarna, könnyű bakancsral a „Lantern Light August” fénytechnikai cég budapesti kirendeltségének üvegajtáján. Szolidan, szinte szégyenlősen mosolyogva. A tavaszi napfény lágy melegséggel cirógatott, a virágok már árasztották bódító illatukat és a szélcsendben áthallatszott a város morajlásán a madarak éneke; így a férfi (hívjuk Kovács Pálnak) arcán ülő félmosoly nem botránkoztatott meg senkit a kora hétfői időpont ellenére sem. Az átlátszó ajtó halk szisszenéssel csukódott be mögötte az egyszerű előcsarnokban, amit fémmel futtatott fehér szín uralt minimalista dizájnnal: egy hosszú, széles pult, mögötte a kötelező recepció kisasszonnyal. Néhány műtuja a falak mellett és a hátsó falon négy felirat nélküli ajtó. Kovács szóba elegyedett a fiatal, szőke, szürke kosztümjéhez fehér blúzt viselő csinos, de mégsem világszép lánnyal. Szűk öt perc alatt letudta a kötelező köröket: család/ mi volt hétvégén? A rövid simogató csevej után Pál az egyik ajtó felé vette az irányt, ami mögött a lépcsőház rejtőzött, és felment a kétszintes épület emeletére, az irodájába. Semmitmondó, ezerszer megfigyelt, de eddig soha nem tudatosult apróságok pörögtek az agyában, ahogy idegenként nézett körül, hiszen az épület átadása óta még nem járt itt. A vállalatvezető területi értékesítőjeként cégről cégre, állami szervezetről minisztériumra járt, akár egy házaló ügynök. Az informatika korában a nagy üzletek ügyis okostelefonon, tableten vagy laptopon köttettek. Papírmunka helyett pedig csak elküldte az eredményeket a cég szerveire. Most mégis itt volt, és rácsodálkozott üres íróasztalára és az utca

túlolalán álló, háború előtti bérházig terjedő kilátásra. Mert szüksége volt egy nyugodt helyre ahol végiggondolhatja a hétvége történéseit. Bőrdzsekije belső zsebéből kiemelte kézikönyv méretű mobilját (bár ezerszer elhatározta már, hogy máshol fogja tartani, annyiszor olvasta a szívre gyakorolt egészségromboló hatásait, de hova máshová tehetné? Máshol – például a nadrágzsebben még nagyobb kárt okozhat –, és mielőtt megvetően az asztalra dobta, bekapcsolta rajta a repülőgép üzemmódot. A problémák a pénteki ebéd után kezdődtek, amikor ugyanez a telefon csörögni kezdett. Pál közvetlen főnöke, az országos igazgató magához kérte, azonnali hatállyal. A kézfogás után rá is tért a tárgyra: – „reflektorfénybe kerültél” – ez volt a bevezető a keserűes mondanivalóhoz, mely szerint a cég kivonul Magyarországról, felszámolja minden itteni érdekességét és teszi mindezt egy hónapon belül. Viszont Kovács úr olyan kiemelkedően jó munkát végzett, hogy felajánlanak neki egy vezetőségi állást a cég anyaországában – Ausztráliában. Öt napon belül várnak választ. Öt rövidke napja van meghozni élete talán legfontosabb döntését: elindulni egy új világba, az ismeretlenbe, távol mindattól, amit már megszokott; vagy maradni, ott, ahol már mindent ismer – munka, megélhetés nélkül. Abban az első pillanattól kezdve biztos volt, hogy nem egyedül fog határozni, hisz várja otthon kislánya, kislánya és gyermekeinek anyja, akik számára ő jelenti a mindennapi kenyeret. Legalábbis, akkor még ezt hitte. Amikor hazaért, az évszakhoz képest váratlanul hideg fogadta. Nem is a bőrén vagy a húsában érezte, mint inkább a szívében. A lurkók sehol, csak a feleségét találta, akiről viszont kiderült, hogy ő a hűvös forrása. Mert szinte leforrázásoként hatott, ami következett: a nő közölte, hogy beadja a válópert. Indoknak elég volt kettő: az asszonynak már van valaki más (valami bankár, bérszámfejtő vagy befektetési tanácsadó, ez nem igazán jutott el a férfi tudatáig). És túl sokadjára, de betelt a pohár Pali külön útjaival, csavargásaival, eltévedéseivel. A legrosszabbra csak ezután döbönt rá, mert az elhagyás ténye nem

A férfi, aki az elmúlt hetvenkét órában kevésszer érezte magát annak, végre visszatért ahhoz az énjéhez, ami belső tüzétől hajtva egy utolsó aktatologatóból területi igazgatói szintig küzdötte fel magát.

viselte meg. Tényleg volt neki valaki más, sőt, néha mások; de ami jég-kézzel megszorította remegő lelkét, az minden apa rémálma: gyermekelhelyezési per Ausztráliából, vagy állatalanként. Mert az, hogy a nő bosszúra vágyik, és mindent vinni akar, amit ő szeret, az világos volt az első hangtól kezdve ami az asszony száját elhagyta. De erre utalt a testtartása és öles szikrákat hányó tekintete is. Pedig milyen szerelmesen tudtak nézni azok a méregzöld szemek ezelőtt öt-hat évvel... Ám most puszitóbba voltak egy tíz kilotonnás atombombánál.

Pali elveszve állt. Tökéletesnek hitt élete két röpké óra alatt apró szilánkokra tört szét, és ő próbált köztük találni egy épebb darabot. Harminc perc céltalan autózás során kezdte csak kedvezőbb fényben látni a helyzetet. Hisz még mindig ott a szeretője, és most, hogy végre kikecmergett a gazdasági válságból, könnyen talál majd új munkát. Persze, az elején talán még rá fog kényszerülni, hogy trógerkedjen és talán rászorul barátjánője támogatására, aki feleségével (ex! – emlékeztette magát gondolatban) ellentétben, dolgozik. Persze a gyerekek megszenvedik majd a jogi huzavonát, de ez az a mese lesz, ahol a hős apa győzedelmeskedik.

Negyven perc autózás után majdhogynem boldog és elégedett volt.

Csak másfél óra kellett hozzá, hogy végleg kihúzzák lába alól a talajt. Az a fiatal, csinos, kulturált és értelmes lány, akit két évvel ezelőtt (közvetlen Pali lányának születése előtt), még egyetemista korában ismert meg, aki most egy friss és feltörekvő hazai vállalkozásnál dolgozik, egyedül fizetve belvárosi albérletet, megélhetését és a diákhitelt – ez a nő végighallgatta, majd kerek perccel kiadta az útját. Ez a megszeppent kis közgázhallgató, aki olyan szép, nagy, barna bocsiszemekkel csüngött Pali minden szaván, szépen felnőtt. Egy öntudatos karrieristává, aki lefele tapos, oldalra könyököl és felfele nyúl, hogy egyszer előrébb és előrébb jusson, és akinek egyre terhesebbé vált a negyvenes éveikhez közeledő férfi. A szerelem, illetve amit annak hitt, már rég elkopott, csak azért odázta eddig a döntést, mert randizgatni nincs ideje, viszont szükségletei ugyebár neki is vannak. Most azonban, hogy a kapcsolat jó oldalát szinte elsöpörte a rossz, nem

habozott tovább, és a mellkasából vulkánként kitört stressz válogatott szitkokokat és ócsárlásokat mondatott vele, amik némelyike a becsületsértés büntetőjogi kategóriáját is kimerítette. Még azt sem bánta, hogy szavaival úgy felhúzta az amúgy is ideges férfit, hogy az visszakézből szájon vágta. Még Pali elviharása után is szivárgott orrából a vér. A férfi számára pokollá változott a napfényes péntek délután. Megfosztva mindentől csak céltalanul bolyongott a naplementével a városban, amit világ életében a sajátjának érzett, de most mintha kivetette volna magából. Fülében visszhangzott (ex-) szeretőjének legfájdóbb kirohanása – „egy ócska kis lámpaügynök, akinek még reflektorfény mellett sem sikerülne célba találnia az ágyban”. Körülnézett, és a házak ablakai mind rajta kacagtak. Ahhoz nyúlt, amitől vissza remélte kapni önbecsülését: piához és még több piához.

A péntek estéről és a szombatról egyáltalán nincs emléke. A vasárnap egy ócska motelszobában telt másnaposan, rosszulétekel tarkítva; az önsajnálát nyúlós-ragadós mocsarában elmerülve. Hétfő reggel meg már hazudoznia kellett kolleganőjének – még jó, hogy nem vette észre, hogy ugyanaz a ruha van rajta, mint pénteken..., vagy csak nem tette szóvá! Mire asztalánál ülve végigpörgette fejben a történeteket, egyre vonzóbb lehetőségnek tűnt Ausztrália. Sőt – bár gyermekei miatt a szíve szakadt belé – az egyetlen lehetőségnek. A kényszerszülte döntés így végül megszületett, elmosva minden mardosó kételyt és lassító tépelődést. A férfi, aki az elmúlt hetvenkét órában kevésszer érezte magát annak, végre visszatért ahhoz az énjéhez, ami belső tüzetől hajtva egy utolsó aktatologatóból területi igazgatói szintig küzdötte fel magát. Fájtak még a lelki sebek, amiket az általa szeretett nők ejtettek, de pont ez a tompa sajgás volt hirtelen felpörgő motorjának benzine. Innentől nem volt megállás: egyeztetés a sydney-i vezetéssel, majd útlevel, vízum, repülőjegy. Egy gyors ebéd, egy még gyorsabb étteremben, poggyászszárlás és jogi képviselő megbízása a váló- és gyermekelhelyezési perhez. Úgyis beidéztek skyp-on ha kell. Az utolsó dolog, ami még Magyarországra kötötte, estére maradt: elbúcsúzni Dorogon élő édesanyjától és édesapjától. Vezetés

közben az utat figyelte és a rádióból szóló zene is szétoszlatta gondolatfoszlányait, de mikor a piliscsabai Agip kútnál megállt tankolni, csak előbukkant a tudatalattijából, hogy ő most úgy menekül, mint ha erdőtüz elől futna...

A szüleivel való beszélgetés volt hosszú idő óta az első normális emberi kapcsolata. Picit helyre is jött tőle a lelkivilága, csak a mélyén visszhangzott némi bűntudat. Tőlük visszafelé a tizes út éjjel tizenegyhez képest igencsak „beállva” fogadta, és a rádió be is olvasta az okot: baleset a pilisszentiváni elágazásnál. A szokásos Palit ütötte a vére, és úgy döntött, nem áll a dugóban, inkább kerül Tinnye felé.

Amikor meglátta az őzet már késő volt. A bamba állat, amire kifizia egyből ráakasztotta volna a Bambi nevet, csak állt, meg sem próbálva tenni bármit is azért, hogy megmentse mindkettejük életét. Kétségbeesve taposott a fékre, talpával belepasszírozva a pedált az autó alvázába. Ez sem segített – fékcsikorgás közepette félrerántotta a kormányt. Egy hatalmas csattanással az útszéli árokban landolt, eszméletét, mint tűnékeny mécses-lángot fújta el a kirobbanó légszák. Már nem láthatta, hogy „Bambi” végre magához tért és visszazaladt a fák közé...

Pali tudatában hosszú ideig csak üres, fehér fény honolt, hol gyengébben, hol erősebben, mintha egy rendőrségi helikopter reflektora pásztázná körülötte. Aztán ez megszűnt, és a helyére érkező sötétségben halk, de erősödő beszédfoszlányok jutottak el hozzá. Nagy erőlködés árán kinyitotta a szemét. „Apa! Apa! Végre magadhoz tértél! Baleseted volt, hosszú ideig kómában voltál, már senki sem hitt abban, hogy felébredsz, csak én. De most már minden rendben lesz! Várj, ne csinálj semmit, szólok az orvosnak!”

Pali riadtan és értetlenül nézett a kórteremből kiszaladó huszonéves hölgy után.

Könyvadomány a Csillagbörtön elítéltkönyvtárának

Több száz kötet könyvet gyűjtöttek a Szent-Györgyi Albert Rotary Klub tagjai a Szegedi Fegyház és Börtön könyvtárának. Az adományt június 19-én adta át *dr. Jójárt Ferenc*, a klub elnöke *Tikász Sándor* bv. dandártábornoknak, az intézet parancsnokának. A Csillag elítélte egy huszonötezer kötetes könyvtárból kölcsönözhetnek könyveket. Az intézet három objektumában hatszázharminc fogvatartott jár rendszeresen könyvtárba, főleg ismeretterjesztő és kalandregényeket olvasnak, de az utóbbi időben a nyelvkönyveket is gyakorta keresik. 2017-ben a

legnépszerűbb és legolvasottabb könyv volt a Csillagban *Bernard Cornwell* Azincourt című könyve, de gyakorta kölcsönözik *Rejtő Jenő* és *Wass Albert* műveit is.

Kimaradás a Múzeumok Éjszakáján

A Múzeumok Éjszakáján három szolnoki elítélte részesült abban a jutalomban, hogy részt vehettek a városban 15. alkalommal megrendezett Múzeumok Éjszakáján.

Megtekintették a Damjanich Múzeum néprajzi, történeti kiállítását és belehallgattak a Szolnoki Bartók Béla kamarakórus hangversenyébe. Ezután ellátogattak a Szolnoki Galériába, ahol a megye protestáns hitéletét, a népi kultúráját és az egyházművészeti értékeit ismerhették meg a Reformáció 500. évfordulója alkalmából rendezett kiállításon. *Bartal Mónika* vezető reintegrációs tiszt a tárlatvezetések közötti séta során beszélt az elítélteknek az országos program jelentőségéről: a különböző múzeumok rendeltetése, hogy közreadják közös tudásunk és nemzeti örökségünk féltve őrzött kincseit, megmutatják mennyi szép, érdekes dolog vár arra, hogy felfedezzük. Fontos, hogy beszéljünk a minket körülvevő világról, közös múltunkról, művészetről, tudományról, így még inkább tudatosodhat, hogy mindezeket keresztül összetartozunk.

Reintegrációs programsorozat: aki a sportot választotta

Dietz Gusztáv kétszeres Európa-bajnok sportoló életpaszatalaival és a sport erejével motiválta a balassagyarmati fogvatartottakat. Dietz Gusztáv a drog után a dzsiudzsicut választotta, amelyben 2007-ben és 2009-ben Európa-bajnok lett. Sikeres a családi életben, büszke családjára, gyermekeire.

A fogvatartottakkal azonban megosztotta, hogy nem minden volt mindig ilyen szép. Amikor édesapját elvesztette összeomlott, rossz társaságba keveredett. Évekig harcolt a droggal, többször járt a klinikai halál állapotában. Ezután az élsport és az akaraterője segítségével kimászott a gödörből és jöttek a sikerek. De siker nélkül is jól érezte magát az edzéseken, szívesen sportolt. Mindig segít azoknak a fiataloknak, akik a sportot választják megoldásnak, a fogvatartottakat pedig arra kérte, hogy a szabadulásukat követően ne a régi társaságot keressék, hanem a családot és akár a sportot, mert aki a kábítószerrel látja a probléma orvosának, az rossz helyen keresi a megoldást.

Minden a fejben dől el

Az Életút – pódiumbeszélgetés a börtönben címmel fut az a beszélgetéssorozat a Gyűjtőben, amelynek júniusi vendége *Mányoki Attila*, nyíltvízi hosszútávúszó volt. A sportolóval *Csisztu Zsuzsa* riporter beszélgetett. Az extrém sportoló emberfeletti teljesítménye és életszemlélete a közel nyolcvan fős fogvatartotti közönséget is lenyűgözte.

Mányoki Attila 1989 óta vesz részt nyíltvízi úszóversenyeken, 1993-tól már rendszeresen szerepel világkupákon is. 2008-ban hosszában, megállás nélkül úszta át a Balatont. A több mint 80 kilométeres távot 25 óra 32 perc alatt teljesítette. Elmesélte, hogy edzője tanácsára állított maga elé olyan célt, ami lehetetlennek tűnt, de amiben mégis hitt. Az utolsó másfél órában több belső szerve is leállt, ám nem adta fel a küzdelmet. „Annyira tudom uralni a testem, hogy az már veszélyes. Előbb kapcsol ki az agyam, mint hogy feladnám.”

A világ hét legkeményebb nyíltvízi úszószámából álló Ocean's

Seven sorozat állomásai közül ötöt már teljesített. Rekorderként átúszta a La Manche csatornát, a japán Tsugaru-csatornát, majd a Molokai- és Catalina-csatornát is, legutóbb pedig az új-zélandi Cook-szorost.

Keresztelő Veszprémben

A Szent Iván éjszakája előtti napon tartott ünnepségen keresztelkedett meg az egyik fogvatartott. *Zsebe Attila*, a veszprémi börtönlelkész hónapokon át készítette fel a fogvatartottat a keresztelőre, aki a Jézus Szíve és Keresztelő Szent János ünnepén hajtotta fejét a keresztvíz alá és az ősi magyar neve mellé most a védőszentjeként választott Keresztelő Szent János után a János nevet is megkapta. A fogvatartott elhatározása az elmúlt másfél évben alakult ki, ennyi ideje látogatja rendszeresen az igeliturgiákat. A bv. intézetben egyébként is nagy az érdeklődés a keresztelők iránt, jelenleg közel negyven fő készülő keresztiség felvételére,

Olvasással az önismeretért

A Nemzeti Bűnmegelőzési Tanács támogatásával folyik az a program a Tolna Megyei Büntetés-végrehajtási Intézetben, amelynek

révén biblioterápiás foglalkozásokon vesznek részt a fogvatartottak. A foglalkozásokat *Éva Alexandra*, a Dombóvári Rendőrkapitányság áldozatsegítője vezeti. A biblioterápia, más néven irodalomterápia a személyes problémák megoldásához nyújt segítséget. A csoportfoglalkozások tagjai egy-egy előre kiválasztott irodalmi művet dolgoznak fel közösen, amelynek során a foglalkozás vezetője ezt a folyamatot irányító kérdésekkel segíti. Ez lehetővé teszi a problémák közös továbbgondolását és az egyénekre szabott megoldások megfogalmazását. A fő cél a résztvevők konfliktushelyzetekben történő kommunikációjának, valamint az empátiakészségnek a fejlesztése.

Negyvenen letették a cigit Vácon

A teljes fogvatartotti közösségre kiterjedő toborzás kapcsán kilenc csoport jelentkezett a dohányzást leszoktató tréningre a váci bv. intézetben. A ma még kuriózum számba menő programot követően negyven fogvatartott szokott le a dohányzásról, vagy csökkentette a napi elszívott cigaretták számát.

A dohányosok 75 százaléka többször eldönti, hogy abbahagyja egészségkárosító szokását, de a megvalósítás már nehézségekbe ütközik. A tapasztalatok azt mutatják, hogy a sikeresen leszokók 4-5 próbálkozás után képesek elérni a kívánt nemdohányzó státuszt.

„A világ hét legnehezebb átúszásában nem a távolság a döntő, nem attól nehezek, hogy le kell úsznom tíz-húsz kilométert, hanem a környezeti viszonyoktól. Mindig van egy olyan forgatókönyv, hogy nem jössz ki belőle. Amikor belemész, magad mögött hagysz mindent. Onnantól kezdve minden levegővétel egy ajándék” – mondta a jelenleg a Gibraltári-szoros meghódítására készülő sportember. Az extrém teljesítmény élettani hatásairól szólva Mátyóki elmesélte, hogy az új-zélandi megmérettetés utáni orvosi vizsgálatok szerint hat hét alatt hat-hét évet öregedett a szervezete, ezért kimondottan fontos számára a regenerálódás. „Meg kellett tanulnom, hogy a félelem a legnagyobb korlát. A fájdalom sem érdekel, mert tudom, hogy nekem nem ott van a céloim, ahol fáj mindenem, hanem amott, a túlparton, ahol nekem ki kell jönnöm és feltennem a kezem: megcsináltam. Amikor bent vagy a vízben, a természetet nem érdekli, hogy ki vagy, vagy-e valaki, gazdag vagy-e. Egy valami számít: hogy tudod, vagy nem tudod. Ezért imádom azt, amit csinálók.” – mondta a versenyző.

„Ádám, hol vagy?”

A győri börtön fogvatartottjai a Roma Galéria képviselőinek kiállítását tekinthették meg a közelmúltban. A győri börtön gyakran ad otthont ember formáló kiállításoknak. Ebben a sorban is különleges helyet foglal el *Balogh Tibor* grafikus és festőművész, *Váry Zsolt* festőművész és *Szeverényi János* országos hatáskörű evangélikus missziói lelkész és fotós közös kiállítása. Szeverényi János egy szigorú nagycsalád sokadik, viszontagságos sorsú gyermeke, aki fényképésznek tanult eredetileg. Elveszettségében valahogy rátalált az Istenre. Ez után lelkész lett, jelenleg a Híd magazin főszerkesztője, rádiómisszió igazgató. Lelkészként felkarolt két intézetben nevelkedő gyermeket: Váry Zsoltot és Balogh Tibort. A pártfogás, a biztatás, a hitbeli támogatás, az erdő mélyén, patak partján megtörtént keresztelés, és főképpen Isten különös kegyelme oda vezetett, hogy a két „intézetis cigány gyerek” ma kiegyensúlyozott, művészetében és másokat segítő igyekezetében is sikeres életet él. Balogh Tibor az első olyan cigány származású művész, aki elvégezte a Magyar Képzőművészeti Egyetemet. Mindeközben nem felejtették el, hogy honnan jöttek. Más neves művészekkel együtt megalapították a budapesti Roma Art Galériát és létrehozták a Magyarországi Roma Galéria Egyesületet. Hátrányos helyzetű gyerekeket segítenek, hogy amit kaptak, tovább adják. „Ádám, hol vagy?” – kérdezi a Teremtő a Szentírás szavai szerint, és keresi a bűnbe esett és elvesztett embert. A győri börtönben pedig három olyan ember tette közzemlére alkotásait, akik elveszhetek volna ugyan, de megtaláltattak.

Jánosa Attila börtönlelkész

Országos Műveltségi Vetélkedő harmadik évfolyam

A Büntetés-végrehajtás Országos Parancsnoksága Fogvatartási Ügyek Szolgálatja 2014-ben hirdette meg az „Aktív hétköznapok” című pályázatot, amelyre az Állampusztai Országos Büntetés-végrehajtási Intézet munkatársai az Országos Műveltségi Vetélkedő nyertes ötletével pályáztak. A játék ebben az évben is folytatódik, a harmadik évfolyam harmadik kérdéssora következik.

Aki kedvet érez a vetélkedőben való részvételhez, válaszolja meg a feladatsorokat, majd a válaszokat névvel, nyilvántartási számmal és intézetének megjelölésével adja le reintegrációs tisztjének. Minden helyes válasz egy pontot ér, így egy feladatsor helyes kitöltésével maximum tíz pont érhető el. A játékban való részvételnek nem feltétele, hogy a játékosok minden tesztet kitöltsenek, illetve minden kérdést megválaszoljanak. Az első helyezést az összesítést követően a legtöbb pontot elérő fogvatartott nyeri el. Az első három helyezett oklevélben részesül, és a nyereménylistán értékes tárgyjutalmak is szerepelnek. A legaktívabb intézetek is tárgyjutalomban részesülnek. Az első helyezett emellett megnyeri intézetének a vetélkedő vándorkupáját.

A megfejtések leadási határideje: **2017. szeptember 30.**
A feladatsor helyes válaszait a következő lapszámunkban közöljük.

Mindenkinek jó szórakozást és eredményes munkát kívánunk a tesztet kitöltéséhez!

III. Országos Műveltségi Vetélkedő, harmadik feladatsor

1. Ki hozta Rómából Szent Istvánnak a Szent koronát?
A: Szent Adalbert
B: Szent Bonifác
C: Szent Asztrik
D: Szent Gellért
2. Mely országok határosak a Balti-tengerrel?
A: Lettország, Litvánia
B: Ghána, Elefántcsontpart
C: Bulgária, Románia
D: Szaúd-Arábia, Irán
3. Ki írta az Aida című operát?
A: Verdi
B: Rossini
C: Wagner
D: Liszt Ferenc
4. Kik a dervisek?
A: zsokék
B: japán harcosok
C: német táncosok
D: muszlim szerzetesek
5. Mi a propolisz?
A: bútórápoló
B: méhszurok
C: készenléti rendőrség
D: görög étel
6. Melyik az Európai Unió legkisebb tagállama?
A: Ciprus
B: Málta
C: Litvánia
D: Ausztria
7. Mi a Mars bolygó másik elnevezése?
A: fekete bolygó
B: kék bolygó
C: sárga bolygó
D: vörös bolygó
8. Melyik megye székhelye Szeged?
A: Csongrád megye
B: Bács-Kiskun megye
C: Békés megye
D: Jász-Nagykun-Szolnok megye
9. Egészítse ki az alábbi szólást: „Él, mint Hevesen.”
A: Laci
B: Marci
C: Kati
D: Sári
10. Kinek a verse a Héja-nász az avaron?
A: József Attila
B: Arany János
C: Ady Endre
D: Petőfi Sándor

Az előző kérdéssor megfejtései: 1: C, Portugália, 2: D, Rio de Janeiro, 3: B, precedens, 4: C, Grosics Gyula, 5: B, Albert Einstein, 6: A, Au, 7: C, Ady Endre, 8: D, szláv, 9: A, házi veréb, 10: A, Szinyei Merse Pál.